

BESLUT

2014-05-12

Dnr: 14/00653

SAKEN

Plus, SVT1, 2014-03-06 och trailer, inslag om en hälsodryck; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om otillåten marknadsföring av ett mineralvatten. I inslaget sa programledaren att mineralvattnet i sin marknadsföring påstods ha positiva hälsoeffekter. På företagets webbsidor stod det bland annat att mineralvattnet kan ge en ökad mental styrka, god koordinationsförmåga och att ämnet litium som drycken innehåller kan bromsa upp sjukdomsförloppet för Alzheimers. Programledaren sa vidare att företaget rekommenderade en halv till två flaskor om dagen. Programledaren redovisade därefter att kostnaden för att konsumera en flaska om dagen skulle uppgå till 9 000 kronor per år. I inslaget medverkade en professor i geriatrik som sa att ingen seriös forskning på litium och Alzheimer har visat att litium har någon effekt på sjukdomsförloppet. I inslaget medverkade även vd:n för företaget som köpte in och marknadsförde mineralvattnet.

I trailern till programmet visades en kort sekvens från inslaget med mineralvattnet där programledaren sa till folk på gatan vilka positiva hälsoeffekter vattnet påstods ha.

ANMÄLAN

Vd:n har anmält inslaget och trailern till programmet. Enligt anmälaren utgick hela inslaget från information på företagets gamla webbsida som inte var aktuell när inslaget sändes. Enligt anmälaren påstod programledaren att företaget uttalat sig om mineralvattnets positiva effekter, vilket de inte har gjort. Företaget har

presenterat flera studier på sin webbsida om vilka hälsoeffekter ämnet litium kan ha. Enligt anmälaren var professors uttalande märkligt eftersom de studier företaget hänvisar till på sina webbsidor är seriösa.

Enligt anmälaren har väsentliga delar av intervjun med honom klippts bort, bland annat när han sade att företaget skulle få en ny webbsida. Inslaget har också skadat företaget ekonomiskt och medfört att flera samarbeten med företaget har avbrutits.

Anmälaren är även kritisk till uttalandet att en årsförbrukning med en flaska mineralvatten om dagen skulle kosta 9 000 kronor. Enligt anmälaren var det en felaktig uppskattning. Anmälaren anför om man beställer från företags webbsida skulle en årsförbrukning kosta cirka 4 000 kronor.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrande-friheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att utgångspunkten för inslaget var den information om produkten och ämnet litium som företaget hade lämnat ut på sina webbsidor. Uttalandena om vilken effekt litium kunde ha gjordes av tillfälligt medverkande experter. Företagets vd medverkade även i inslaget och bemötte den kritik mot företaget som fördes fram. Nämnden anser därför inte att inslaget eller trailern i dessa avseenden strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Vad anmälaren anför i övrigt medför inte heller att inslaget eller trailern strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens andre vice ordförande Martin Holmgren efter föredragning av Johannes Wik.

Martin Holmgren

Johannes Wik